

Miten tästä eteenpäin? Yhteenvetoa ja päätelmiä seminaarin päätteeksi

Stakesin Tampereen alueyksikkö

Tampere 10.4.2008

Tutkimusprofessori Matti Rimpelä

Kuusi omaleimaista kehitystarinaa

- | Yleisellä tasolla yhteinen toiminta-ajatus, mutta...
- | ...jokaisella myös omat sovelluksensa
- | Sitoutumista yhteiseen kehittämistyöhön vähän

Mikä nimi?

- | Onko "hyvinvointineuvola" hyvä/huono?
- | Entä "perhevalmennus"?
- | Kun toiminta-ajatus ja rakenteetkin muuttuvat, olisi yhdessä sovittava uusi yhteinen kieli
- | Tietyillä toimipisteillä voi olla omat nimensä, vaikka toiminta-ajatus on yhteinen!

Johdon/esimiesten sitoutuminen

| Ylimmän johdon sitoutuminen saadaan melko helposti (Esim. Tre, Espoo)

| Sisältääkö toiminta-ajatuksen lisäksi voimavarat?

| Lähiesimiehet haasteena jos sitoudutaan toimintaan ilman riittäviä resursseja

| Henkilöstö mitoitettava oikein, jotta tarpeisiin on mahdollisuus vastata hyväksytyjen yhteisten käytäntöjen mukaisesti

Tuotteistaminen ja kustannuslaskenta

- | Eivät olleet lainkaan esillä
- | Välttämätöntä
- | Yksikkökustannukset
 - | Sopimus yhteisestä laskentatavasta
- | Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmät
 - | Suunnitelma vs. toteutuuko

Mitä neuvolatyö maksaa? Esimerkkilaskelmia

Terveydenhoitaja ja lääkäri suosituksen mukaan

Äitiysneuvola **650 €/synnytys**

| *koko maa* **37 milj. €**

Lastenneuvola **160 €/0-6 -vuotias**

| *koko maa* **63 milj. €**

Sosiaalityöntekijä/psykologi

| /400 lapsiperhe **125 €**

| /600 lapsiperhe **85 €**

Vaikuttavuus

Vaikuttavuuden tutkimuksessa yksiköitä

- | häiriöt ja ongelmat/yksilöt/ perhe/ yhteisö

Vaikuttavuuden tutkimiseksi olisi oltava

- | systemaattinen toimintamalli

- | toiminnan kuvaaminen

- | hyvän laadun kriteerit

- | toiminnan toteutumisen seuranta välttämätöntä!

- | vrt. kiusaamisintervention vaikuttavuustutkimus/Turun Yliopisto

**Toiminnan kehittämissvaiheessa on
vaikea tutkia vaikuttavuutta**

Mitä puuttui myös?

Uuden teknologian hyödyntäminen

- | **Nettineuvola**

- | Etävanhemmille???

- | **"Reissuvihko" vrt. koulut**

Lapsiperheen suunnitelmallisen hyvinvointiarvioinnin malli

- | **Keskitytään yksittäisiin "häiriöihin"**

- | **Ei kokonaisukuvaa koko perheestä**

- | Esim erityisen tuen tarve

Tarvearviointi yksilö- ja yhteisötasolla

Neuvolatyön uusi jaksotus?

| Raskauden alusta 2. ikävuoteen

| 3. ikävuodesta - yhteistyö
varhaiskasvatuksen kanssa

| Olisiko viisasta yhdistää päivähoidossa olevien
neuvolatyö varhaiskasvatukseen?

Lomake vs. vuorovaikutus

Keskustelussa korostuivat lomakkeet, erityisesti kun haasteena on psykososiaalinen hyvinvointi

- | Korvaako lomake vuorovaikutuksen?
- | Keskittyykö vuorovaikutus lomakkeeseen?

Voisiko lomakkeiden rooli olla enemmän johdatteleva? Ja varmistava?

- | "Itsearviointi" kotona, ei palauteta?
- | Kun aihetta ilmenee, tarkistetaan testilomakkeella
 - | Esim. masentuneisuus

Ensimmäisen neuvolakäynnin rooli

- | **Olennaista luottamuksen rakentaminen**
- | **Perheen/isän äidin omien tarpeiden ja intressien esille saamista**
- | **Tarkkaan harkittava lomakkeita ja kysymistä ennen kuin luottamus on rakennettu**
- | **Ensimmäinen kontakti neuvolaan ei saisi olla paksu lomakenippu, jossa kysytään mm. huumeiden käyttöä!**

Kotikäynnit

Samalla otsikolla hyvinkin vaihtelevaa toimintaa

- | Lahden "viitoskäynnit"
 - | Maksuttomia
- | Perhetyöntekijät
 - | Lapsiperheiden kotipalvelu on maksullista
- | LENE kotona

Olisiko kehitettä yhteinen kotikäyntien tyypitys, "mallintaminen"

Isät neuvolan asiakkaina

Selkeä läpimurto parin viime vuoden aikana, mutta hakee edelleen selkiyttämistä

- | Isä kirjataan asiakkaaksi**

- | vrt. Rauma: neuvolakäynti

- | Isälle terveystarkastus (10-12 rv.)**

- | Isä käy yksin neuvolassa

- | Isien vertaisryhmät**

- | Isä paikalla kun kotikäynti**

Vertaisryhmien sovellutukset kehittyvät, mutta hitaasti

Lukuisia erilaisia toimintoja kutsutaan vertaisryhmiksi, toteutuvat

- | osana perhevalmennusta
- | eriytyneenä, mutta neuvolan yhteydessä
- | muualla (järjestöt, seurakunta, yms), kalenteri

Vertaisryhmän toiminta-ajatus vaatii kirkastamista

Yllättävää: Hyvinvointineuvola vs. äitiyspoliklinikka

- | Ei tullut lainkaan esiin ongelmana
- | "Naistenneuvola" ei noussut keskusteluun

Voisiko olla yhteinen suomalainen hyvinvointineuvolan toiminta-ajatus?

- | **systemaattinen (geneerinen) toimintamalli**
 - | menetelmäkehitystyö
 - | tietojärjestelmien kehitystyö
 - | yhteinen käytäntö
- | **toiminnan seuranta**
 - | vrt. Espoon perhevalmennustilastointi)
- | **yhteinen hyvä käytäntö vs. omat sovellutukset**

Kehittämisessä/uudistamisessa kolme eri "prosessia"

- 1. Uusien menetelmien/toimintojen kehittäminen, testaaminen**
 - 2. Toimintakokonaisuuden kehittäminen ja testaaminen, vaikuttavuuden arviointi**
 - 3. Muutoksen johtaminen, kun edelliset jo edenneet melko valmiiksi**
- | Kaikissa näissä terveyskeskuksissa kolme prosessia rinnan, vaikea erottaa, missä niistä suurimmat haasteet**

Olisiko perustettava *kehittämisterveyskeskusten/ kuntien verkosto?*

- | **Sopiminen yhteisistä käytännöistä**
 - | Kehittämisvaiheessa aktiivitoimijoiden sopimus
 - | Yhteiset menetelmät, lomakkeet, yms. aineisto
 - | Yhteinen tuotteistaminen ja kustannuslaskenta
- | **Sopiminen työnjaosta kehittämistyössä**
- | **Järjestäytyminen**
 - | Kuka astuu johtoon?

***Kiitoksia aktiivisesta
osallisuudesta!***

Hyvää kotimatkaa!

**Tervetuloa ensi vuonna -
viimeistään - uudelleen!**